

Kultur i ögonhöjd Förskolan

Stockholms
stad

Kulturförvaltningen

Barn och ungdomar som får utveckla alla sina språk, som blir lyssnade på och som får uppleva konst och kultur med alla sina sinnen – växer.

Att detta blir verklighet är ett ansvar alla vi som arbetar i Stockholm delar. Uppdraget definieras i Kultur i ögonhöjd, för, med och av barn och unga – Program för barn och ungdomskultur i Stockholms stad, som kommunfullmäktige beslutat om.

Mer inspiration och kunskap hittar du här i din Kultur i ögonhöjd-guide som tagits fram för att ge ett konkret stöd i vardagsarbetet.

Berit Svedberg
Berit Svedberg
Kulturdirektör

Innehåll

Vi har ett kulturuppdrag!	5
Kulan	6
Frossa i böcker och i biblioteket!	8
Andra kulturkällor	9
Tio goda råd för ett lyckat kulturprojekt	10
Vad gör kultursamordnaren och kulturombudet?	13
Tips till dig som är kulturombud	13
Skapa själv och visa upp vad barnen gjort!	14
Kultur ger små barn inflytande	17
Lär dig mer om kultur!	20
Det går att följa upp!	22
Att diskutera tillsammans	23
Saxat ur läroplanen och Kultur i ögonhöjd	24

Alla barn och unga som växer upp i Stockholm ska ha god och likvärdig tillgång till professionell kultur och till eget skapande, oavsett förutsättningar eller bakgrund. Kultur i ögonhöjd är stadens gemensamma barn- och ungdomskulturprogram som kommunfullmäktige har beslutat om. Den synliggör att vi som arbetar i staden delar ansvaret för att alla barn och unga har tillgång till kultur.

Den här foldern är tänkt som en inspirerande Kultur i ögonhöjd-vägledning för att du ska fortsätta låta dina barn växa med kultur och dessutom nå målen för din verksamhet.

Här kan du hitta fakta och tips, bra litteratur och även förslag på diskussionsfrågor om hur ni kan ta kulturarbetet på din förskola ett steg till.

Vi har ett kulturuppdrag!

"Förskolan ska sträva mot att alla barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama."

Ur Läroplan för förskolan

Kultur är förskolans kärnämne, så uttrycker sig Birgitta Thulén som är avdelningschef i Farsta. Det är ett fint sätt att se på de möjligheter kulturen ger barnen i deras upptäcktsfärd av sig själva och världen. Med kulturens hjälp får de tillgång till alla sina språk. En annan medarbetare i staden sa så här: Barn som får uppleva kultur och skapa kultur blir trygga, empatiska, glada, får nära till sina känslor och lär sig kroppskänedom.

Kultur i ögonhöjd bygger på förskolans läroplan, stadens förskoleprogram och inte minst FN:s barnkonvention. Kulturupp-

draget innebär att alla barn ska ha tillgång både till professionella kulturupplevelser och att själva få skapa. Kultur för, av och med barn är lika viktigt. Barn ska kunna skapa tillsammans med kompetenta vuxna som ger inspiration och stöd. Barnen ska alltså både få intryck och skapa egna uttryck.

Oavsett var i staden man växer upp ska det erbjudas arenor där barnen får möta kulturen och det är stadsdelsnämnderna som ansvarar för att det finns platser, lokaler, personal och verksamhet som gör detta möjligt.

Kulan

Låt Kulan förenkla för dig

Stockholm har ett enormt rikt kulturutbud för dig och dina barn att ta för er av. Ta hjälp av webbplatsen *Kulan* och Kulans sökfunktion så kan du snabbt nå det som passar just er.

Kulans utbud är kvalitetsgranskat både utifrån hög konstnärlig kvalitet men också utifrån förmågan att jobba tillsammans med förskola/skola. Kulan innehåller också inspirations- och kunskapssidor, ett veckobrev med utvalda nyheter för skolan. Flera gånger per år anordnar Kulan möten för att stärka samarbetet mellan förskolan, skolan och kulturellt livet.

Många kulturaktörer jobbar uppsökande, vilket kan vara helt avgörande – små barn har korta ben. Även om barn växer av att få ta del av hela sin stad kan det ibland vara lättare om föreställningen eller musikerna kommer till stadsdelen, eller ut till din förskola. Vilka – hittar du på Kulan.

Boka dina kulturaktiviteter via Kulan

Gilla Kulan på Facebook så får du utvalda tips

Gå på utbudsdagar – datum hittar du i Kulans kalendarium

Använd Kulans Facebook om du har särskilda önskemål eller frågor till kulturlivet

Använd Kulans blogg för diskussion och tips

Kulan hittar du här
pedagogstockholm.se/kulan

Direkt till utbudet
kulturdirekt.se/kulan

Var kan man vara?

När det gäller föreställningar är variationen stor. Förskolans lekhall eller ett större rum kan fungera bra. Annars kan Kulturskolan, närmaste kyrka, eller hemgård ha en bra lokal att vara i. På Kulan står det precis vilken yta varje föreställning kräver.

Tips!

Gör en inventering av vilka möjliga lokaler ni har omkring er. Titta över "gränserna" och se vad som finns hos dina grannstadsdelar och andra enheter.

Kulans blogg hittar du här
pedagogstockholmblogg.se/kulan

50:-

Kulanpremien ger kvalitet med rabatt!

Använd dig av *Kulanpremien!*

Den finns till för att barn och unga lättare ska kunna uppleva fri scenkonst. Du hittar Kulanpremien på Kulan och den ger dig en subvention på 50 kronor per barn och besök till utvald fri scenkonst och viss bildkonst. Kulturförvaltningen väljer ut aktuella upplevelser med hög kvalitet och som kan samverka med förskolan. Du får det subventionerade priset direkt från kulturproducenten så långt biljetterna räcker. Det går att boka besöket långt i förväg om det förenklar för dig.

www.pedagogstockholm.se/kulan/kulanpremien

Förskolans pengar till kulturuppdraget finns i förskolepengen. För att göra det tydligt och enkelt har en del stadsdelsförvaltningar en fast kulturpeng per barn eller en särskild summa som används till kulturupplevelser.

Frossa i böcker och i biblioteket!

Biblioteken är en viktig kulturpartner för förskolan. Det är tryggt och ofta är det där barnet för första gången möter berättelser och bilder utanför hemmets väggar. Därför prioriteras samarbetet med de allra minsta barnens föräldrar och med förskolan. Förutom lådor och hyllor fulla av böcker erbjuds teater- och dansföreställningar, minibio och sagostunder på olika språk. Du är alltid välkommen att prata med ditt närmaste bibliotek och höra hur ni kan samarbeta på ett ännu bättre sätt. Använd också *Barnens Bokbuss* om din förskola ligger avigt till, eller om du har många barn med särskilda behov.

"Cirka 80 procent av vårt ordförråd kommer från böcker."

Under 2014 har en särskild satsning inletts kallad *Stockholm högläser* där stadens förskolor och lokala bibliotek samarbetar. Illavarslande signaler om minskad högläsning för barn ledde fram till initiativet. Cirka 80 procent av vårt ordförråd kommer från böcker. Ett gott ordförråd är grunden för att kunna utveckla en god läsförståelse. Böcker och läsning har ett självklart egenvärde men ger även positiva effekter vad gäller barns hela språk- och kunskapsutveckling.

Låt någon på förskolan följa det aktuella bokutbudet.

Låt någon hålla i kontakten med det lokala biblioteket för att få boktips.

Finns det böcker med både pojkar och flickor i huvudrollen?

Finns det böcker från andra länder och på de språk som barnen på förskolan talar?

Hur ser det ut i läshörnorna, är de inbjudande?

Andra kulturkällor

Litteratur

Barnens konstskola – en målarguide
Lars och Lillemor Borenius

Barn skapar bilder i förskolan
Eva Änggård

Bilderbokens mångfald och möjligheter
Agneta Edwards

Konsten att lära barn estetik
Maj Asplund Carlsson, Ingrid Pramling Samuelsson m.fl.

Lära barn skapa – Kreativt arbete med barn
Rob Barnes

Tio pinnar i luften – lekar, sånger och verser
på svenska, finska, jiddisch, meänkieli, romani chib, samiska
Skolverket

*Undervisa i pedagogiskt drama:
från dramaövningar till utvecklingsarbete,*
Viveka Rasmusson, Bodil Erberth

*Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan:
Pedagogisk dokumentation*
Skolverket

På webben

Danskonsulenten
www.danskonsulentdis.se

Filmkonsulenten
www.filmstockholm.sll.se

Flerspråkighet i förskolan
www.skolverket.se

Förskola
www.ur.se

Konst i barnhöjd
www.hammarbysjostad.se/fritid/pdf/konst_i_barnhojd.pdf

Radioapan, Radioteatern med mera
www.sr.se

Statens medieråd
www.statensmedierad.se

Stockholmskällan
www.stockholmskallan.se

10

Tio goda råd för ett lyckat kulturprojekt:

01. Planera projektet i samråd med barnen

Resonera med barnen och bestäm med dem hur projektet ska se ut, vad ska hända och vem som ska komma dit, innan projektet startar.

02. Planera projektet tillsammans med arbetslag och ledning

Ju bättre projektet är förankrat bland personalen desto större chans har projektet att lyckas. En eldsjäl som driver allt är fantastiskt men det kan vara sårbart om allt står och faller med en person.

03. Ha en gemensam träff med kulturutövaren och förskolans pedagoger/ledning

Diskutera tillsammans vad ni vill ha ut av projektet, hur det ska genomföras och vad som förväntas av alla. Vilka roller ska kulturutövaren respektive pedagogerna ha?

04. Var tydlig med förskolans önskemål inför projektet

Vill ni arbeta med något särskilt tema? Vill ni knyta projektet till något specifikt i läroplanen?

05. Vad behövs från förskolans sida i projektet – i form av material, teknisk utrustning etc?

06. Vilka resurser behöver kulturutövaren vad gäller utrymme, typ av lokal, el, bärhjälp etc?

07. Skriv ett avtal med projektets kulturutövare

Hur vill kulturutövaren få sitt arvode? Har de en egen firma och kan fakturera? Kommer de att lägga på moms? Vill de bli anställda och hur fungerar det på din förskola? När genomförs projektet? Koncentrerat under en tid eller utspritt under en termin?

08. Hur och av vem informeras förskolans medarbetare om projektet?

Det behövs en kontaktperson på förskolan för att ge stadga åt projektet.

09. Hur kan förskolan långsiktigt använda projektets lärdomar, inspiration och resultat?

Kan man arbeta vidare på samma tema?

10. Hur kan en utvärdering se ut?

Vad upplevde barnen? Pedagogerna? Kulturutövaren? Hur tar man tillvara erfarenheterna på bästa sätt så att nästa projekt kan bli ännu bättre?

Vad gör kultursamordnaren och kulturombudet?

Kultursamordnare

Det finns en kontaktperson för kulturen i förskolan i varje stadsdelsförvaltning och vissa har en kultursamordnare. Grundtanken är att kultursamordnaren ska främja barns kulturella liv med målen i *Kultur i ögonhöjd* som grund. Kultursamordnaren är en slags kulturambassadör som stödjer sina kollegor med tips och råd och omvärldsbevakning. Om det finns en särskild budget till kultur i förskolan är det vanligt att kultursamordnaren bokar gemensamma föreställningar och konserter. Är du osäker på vem som är din kontaktperson för kultur kan du hitta det på Kulan.

Kulturombud

I alla stadsdelsförvaltningar finns också kulturombud. Vanligtvis är de förskolepersonal, men de kan till exempel också vara biblioteksanställda. I flera stadsdelar träffas kultursamordnaren och kulturombuden 3–4 ggr per termin kring den gemensamma arbetsplanen.

Kulturkort

Kulturombudet får ett *Kulturkort* som kan ge fritt inträde eller rabatt till kulturarrangemang. På Kulan, stadens mötesplats för kulturlivet, förskolan och skolan, står det vad Kulturkortet ger. Kulturombudet får också Kulans veckobrev med handfasta tips på vad som händer på kultur och förskola/skola-fronten i Stockholm.

Tips till dig som är kulturombud:

.....
Sprid info med e-post och sätt upp bilder på en central plats. Satsa på färgstarkt som fångar blicken. Tipspärm.
.....

.....
Sprid information om och fånga upp idéer om kultur löpande på arbetsplatsträffar.
.....

.....
Bilda en kulturgrupp med andra aktörer i stadsdelen.
.....

.....
Bidra med kulturinnehåll till förskolans studiedagar.
.....

.....
Undersök Kulans webb tillsammans med dina kollegor.
pedagogstockholm.se/kulan
.....

.....
Tipsa om att alla kan prenumerera på Kulans veckobrev.
.....

Skapa själv och visa upp vad barnen gjort!

Barnen i förskolan skapar mängder av alster varje termin. Barnen kan använda digitala verktyg, taktila material och konstnärliga uttryckssätt, kanske i kombination med varandra. Det ger oändliga variationsmöjligheter. Låt barnen ha vernissage för föräldrar och vänner. Ta plats i i stadsdelens parker och torg, i skolan intill, i T-banan, på biblioteken och inte minst på Förskolans Dag. Att visa upp och låta barnen berätta med en mångfald av uttryckssätt synliggör dem och får dem att växa.

Kultur ger små barn inflytande

Förskolan har i uppdrag att låta barnen få inflytande och vara delaktiga. Just där, i barnens vardag, får de träna sig på att vara med och bestämma. Då får även vi vuxna bättre kompetens om hur de små tänker och det kompletterar vuxenvärldens barnperspektiv.

I rapporten *Barn, kultur och kulturutbud – förutsättningar och förväntningar*, av Centrum för barnkulturforskning, uttrycker förskolebarnen att de vill vara med och bestämma. Det visar sig gång på gång att fyra-femåringarna, har väldigt bestämda åsikter om vad som är bra och vad som är dåligt. En hel del eftertanke och arbete kan krävas för att lyfta deras perspektiv. Rapporten kan vara ett bra stöd i arbetet med att samtala med och involvera barnen.

Ofta sätter kulturupplevelser fart på barnens fantasi och tankar och ger bra tillfällen till att fånga upp funderingar. Man kan samtala i mindre grupp eller enskilt för att

fler ska komma till tals. Att tjuvlyssna på barnen före och efter en aktivitet är en annan metod. Prova att observera leken efter en kulturupplevelse för att tolka de barn som kanske inte uttrycker sig så bra. Många olika språk som lera, målning, återvinning, berättande kan användas i efterarbetet. På så vis kan också en djupare dialog föras om kulturens olika yttringar. Precis som när barnen får reflektera kring skillnaden mellan djur och blommor.

”Ofta sätter kulturupplevelser fart på barnens fantasi och tankar och ger bra tillfällen till att fånga upp deras funderingar.”

En förskolepedagog

På Sveriges kommuner och landstings hemsida hittar du vägledningen *Gör barn starkare* med ett handfast arbetsmaterial om FN:s barnkonvention.

Tips!

Barn, kultur och kulturutbud – förutsättningar och förväntningar

Centrum för barnkulturforskning - Stockholms universitet.

Barn söker och erövrar kunskap genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande, men också genom att iaktta, samtala och reflektera.

Ur Läroplan för förskolan

Gör barn starkare
www.skl.se

Barnombudsmannen
barnombudsmannen.se

Personalen på Zornvägens förskola visste exakt vad de ville när de kontaktade Stockholm konst: Ett konstverk som skulle gå att använda och lära sig saker genom, som skulle vara föränderligt, innehålla vatten och som skulle gå att upptäcka på flera olika sätt, varje dag. Konstnären Tina Eskilsson svarade med att föreslå en interaktiv vattenskulptur i rostfritt stål och plexiglas som nu finns på plats.

Lär dig mer om kultur!

"Personalen ska ha god kulturkompetens och möjlighet till kompetensutveckling."

Ur Stockholms förskoleprogram

Stockholms förskolepersonal ska ha god kulturkompetens. Stadsdelarna arbetar på olika sätt med fortbildning och i Skarpnäck finns ett pedagogiskt centrum. Det är en inspirationsplats, fortbildningscenter och arkiv för alla i förskolan. Nyanställda får mentorer och utbildas i pedagogisk dokumentation.

I andra stadsdelar ordnar kultur-samordnaren större fördjupande möten med fokus på något särskilt område. Några stadsdelar har anställt ateljéristor, danspedagoger eller pedagogistor med uppdrag att stärka kollegornas kulturkompetens och att jobba med barnen.

Rinkeby-Kista är dansen i fokus. Pedagogerna har fått fortbildning i *Skapande Danslek* på Stockholms Musikpedagogiska

institut med avstamp i naturvetenskap, matematik och språk med dansen som uttryck. Alla pedagoger har också fått lära sig att prata dans av danskonsulterna i Stockholms stad och län – hur resonerar man med barnen?

"Vilken glädje det finns i att dansa och röra sig! Dans skapar gemenskap, alla känner att de kan – inget är rätt eller fel. Man kan börja i dansen och lära in det man vill – som matematik eller språk."

Deltagare i *Skapande Danslek*

Varje termin presenterar *Medioteket* sina senaste kurserbjudanden. Utbudet är brett och stärker förskolans kreativa arbete till exempel om kultur och språk, digitala verktyg eller om animation.

Knacka på!

En av Anna Clara Tidholms finaste böcker går nu att dansa på förskolan. Det är ett fortbildningspaket som kallas *Dansa, lyssna, läsa – Knacka på!* Till pedagogens hjälp finns en röd ryggsäck med rekvisita, en cd med specialkomponerad musik och en metodhandledning. Se inspirationsfilmen på YouTube. Paketet har tagits fram av Musik Gävleborg, Länsbibliotek Gävleborg Uppsala tillsammans med förskolor, med stöd av Kulturrådet.

Snuttefilm

Snuttefilm – för de små, är filmer och en handledning som utgår ifrån de allra minstas behov. Materialet rymmer en mängd teman att prata kring, lekar och tips på saker att göra. Den går att beställa från Film Gävle och det är återigen Anna-Clara Tidholm, men även Gun Jacobson, som står för berättelserna.

Minibio

Ur arbetet med *Snuttefilm* sprang *Minibio* – ett samarbete mellan sex bibliotek i Stockholms län och Regionbibliotek Stockholm, Film Stockholm och FilmCentrum. Även här är tanken att erbjuda kvalitetsfilm utifrån yngre barns behov och i samtal, lek och eget skapande utveckla barnens språkkunskaper och uttrycksätt. Idag ingår 20 filmer med handledningar. Gå in på Filmcentrums hemsida och läs mer.

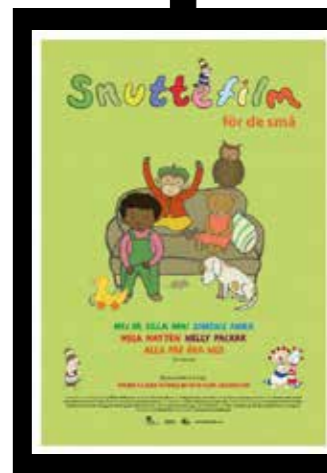
Danskonsulent i Stockholms stad och län www.danskonsulentdis.se

Stockholms musikpedagogiska institut www.smpi.se

Medioteket
www.stockholm.se/medioteket

Barnbibliotekscentrum
www.barnbibliotekscentrum.se

Filmcentrum
riks.filmcentrum.se

Det går att följa upp!

Att följa upp sitt kulturarbete gör det enklare att utveckla verksamheten. En hjälp är två frågor som ingår i förskolans brukarundersökning om kultur. För att förenkla för föräldrarna kan förskolan under ett föräldramöte gå igenom frågorna och berätta vad ni gör. Förskolan kan också visa upp sin dokumentation av vad barnen har gjort. Det kan vara bra att ha ett enkelt system för att skriva ner de kulturaktiviteter och fortbildningsinsatser som genomförts.

En del stadsdelsförvaltningar har nämndmål kopplade till Kultur i ögonhöjd för att förenkla för uppföljning: Alla barn och ungdomar har god tillgång till professionella konst- och kulturupplevelser och möjlighet till eget skapande.

Glöm inte att prata med barnen om vad de upplevde!

Att diskutera tillsammans

- 1 Hur arbetar min förskola för att nå målen i Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga?
- 2 Hur kan vi använda lokalerna i stadsdelen på ett listigare sätt?
- 3 Hur kan vi ta hjälp av varandras personal och resurser?
- 4 Hur följer min förskola upp kulturupplevelser?
- 5 Hur kan kulturombudens kunskap användas bättre för att stärka kulturen i vår förskola?
- 6 Hur kan jag och mina kollegor ta del av varandras kunskap om kultur i lärandet?
- 7 Hur kan vi i stadsdelen utveckla vårt samarbete kring kultur?

Saxat ur läroplanen och Kultur i ögonhöjd

Kultur i ögonhöjd bygger på förskolans läroplan, Stockholms förskoleprogram och FN:s barnkonvention. I förskolans uppdrag ingår såväl att utveckla barns förmågor och barns eget kulturskapande som att överföra ett kulturarv. I läroplanen står att förskolan ska sträva mot att alla barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama.

Mål 1

Alla barn och unga i Stockholm har god och likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser.

Alla barn och unga i Stockholm har goda och likvärdiga möjligheter till eget skapande tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor.

Det är en demokratisk rättighet för barn och unga att ta del av och utforska konstnärliga uttryck och kultur i alla dess former. Barn och unga har även behov av kultur i form av eget skapande och som upplevelse för att bygga sin egen identitet. Oavsett stadsdel ska stadens barn och unga erbjudas arenor som ger god tillgång till det professionella kulturlivet liksom möj-

lighet att skapa tillsammans med kompetenta vuxna som inspiration och stöd. Stadsdelarna ska även erbjuda stöd och verktyg till barns och ungas eget skapande utifrån deras egna villkor och syn på kultur. Utgångspunkten är en bred kultursyn som involverar och erkänner alla barns olika erfarenheter och bakgrund. Likvärdiga möjligheter ska gälla alla barn och unga oavsett kön, funktionsnedsättning, kulturell, etnisk, social, ekonomisk och religiös bakgrund.

Kulturnämnden och Kulturhuset Stadsteatern AB ansvarar för att staden erbjuder barn och unga ett brett och för dem angeläget kulturutbud liksom möjlighet att utveckla sina skapande förmågor tillsammans med professionella vuxna.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för

att det inom förskole- och fritidsverksamhetens ram finns platser, lokaler, personal och verksamhet som möjliggör för barn och unga att möta det professionella kulturlivet och att utöva eget skapande.

Utbildningsnämnden har motsvarande ansvar vad gäller kulturverksamhet inom grundskolan och gymnasieskolan i enlighet med gällande styrdokument.

Målet mäts enligt följande

- **Andel barn och unga som anser att de kan gå på kulturarrangemang som de upplever som attraktiva.**
- **Andel barn och unga som anser att de deltar i kulturverksamheter som de upplever som attraktiva.**
- **Antal kulturprogram som erbjuds barn och unga.**
- **Antal nämnder och bolagsstyrelser som har utformat handlingsplaner för sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.**
- **Andel föräldrar som är nöjda med det kulturutbud som erbjuds deras barn i förskolan, skolan och på fritiden.**

Mål 2

Kultur, estetik och eget skapande är en integrerad del i lärandet.

Barn och unga i stadens förskolor, grundskolor och gymnasieskolor

ska få uppleva respektive skapa konst och kultur i möte med professionella kulturutövare som en integrerad och kontinuerlig del i vardagen. Kultur och estetiska lärprocesser ingår i skolans kunskaps- och demokratiuppdrag och ska användas för att stödja barnens lärande och utveckling.

Utbildningsnämnden, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att skapa strukturer för dialog och samverkan mellan förskolan, grundskolan, gymnasiet och det professionella kulturlivet, bl.a. genom Kulan.

Målet mäts enligt följande

- **Antal förskolor respektive skolor som i sina ordinarie arbetsplaner fört in sitt kulturarbete för, med och av barn och unga.**
- **Andel elever som tar del av ett utbud av professionella kulturutövare i förskolans respektive skolans regi.**

Mål 3

Barn och unga har inflytande över och delaktighet i sitt eget kulturliv.

Barn och unga i staden ska ges möjlighet att påverka sina kultur- och fritidsaktiviteter. Att vara delaktiga och utöva inflytande är en del av deras demokratiska

rättigheter. Det är i barnens och ungdomarnas vardag; i förskolan, skolan och fritidsverksamheterna som förutsättningarna för delaktighet och inflytande kan skapas. Reell delaktighet innebär att barn och unga tillfrågas och att de får inflytande över de beslut som tas. På så sätt kan barnperspektivet göras tydligt och vuxnas kompetens vad gäller barn och unga växa.

Alla berörda nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att utveckla former för att stärka barns delaktighet och inflytande. Delaktighet och inflytande leder till ökad självkänsla, växande och ansvarsstagande.

Målet mäts enligt följande

- **Andel barn och unga som upplever att de kan påverka sina kultur- och fritidsaktiviteter.**

Den här foldern är en av fyra vägledande guider i arbetet med stadens barn- och ungdomskulturprogram, Kultur i ögonhöjd.

Ladda ner dem gratis på: www.stockholm.se/kulturiogonhojd

Har du frågor eller vill beställa material kontakta:

ulrika.lindblad@stockholm.se

tel. 08-508 319 89

Text: Ulrika Lindblad
Produktion: Small World
Grafisk design: Karin Nilsson/Small World
Omslagsfoto: Anders Hvid
Tryck: TMG Sthlm, Stockholm, 2014

Du håller just nu en guide till Kultur i ögonhöjd i din hand. Guiden har tagits fram för att underlätta för dig att arbeta med det kulturuppdrag du har i din verksamhet. Kommunfullmäktige beslutade i november 2013 om stadens program för barn- och ungdomskultur, Kultur i ögonhöjd – för, med och av barn och unga.

Alla som arbetar med barn och unga i Stockholm har ansvar för att barn och unga får möjlighet att uppleva kultur, får uttrycka sig genom att skapa och får vara delaktiga.

Så läs, diskutera och gör. Vi har ett kulturuppdrag!